

Comarques: Ripollès || **Dificultat:** Molt fàcil || **Mitjans Locomoció:** En cotxe || **Distància:** 40.0 km ||
Senyalització: Sí || **Durada:** 5 h

Ruta del comte Arnau (Gombrèn)

Interessant recorregut en cotxe per algun dels paratges relacionats amb la llegenda del mític comte Arnau amb visites a indrets espectaculars, sorprenents i de gran bellesa natural.

L'itinerari té el punt d'inici a Gombrèn, a la carretera GI-401 que va de Campdevànol (població situada al peu de la N-152, 3 km al N de Ripoll) a Guardiola de Berguedà.

Tot i que hi ha nombroses poblacions relacionades amb aquest personatge, Gombrèn és el poble del Ripollès on se centren la majoria de relats vinculats a la llegenda del comte Arnau.

El mite del comte Arnau representa, en clau nacional, la síntesi del feudalisme català, potenciat al grau de categoria amb totes les implicacions de la màgia i misteri pròpies dels segles del relat.

L'origen del relat de la cançó es basa en la condemna del comte Arnau, castigat per no pagar als seus mossos la quantitat de blat que els havia promès. Al final de la cançó, quan la vídua li pregunta per què viu a l'infern, el comte respon "per pagar males soldades". Per això, i no per portar una vida sexual agitada (cosa que el poble podia comprendre i acceptar millor), fou condemnat el comte Arnau.

A Gombrèn hi ha un important museu amb les troballes del castell de Mataplana que cal visitar. Carretera enllà, uns 250 m en direcció a Guardiola i abans del primer revolt pronunciat, es pren la pista que duu al veïnat de Palomeres. A 400 m del trencall, a l'altra banda de l'ermita de Sant Francesc, una pista a mà esquerra puja a can Pomarell, des d'on un caminet porta a l'indret del Castell de les Dames i a les ruïnes de can Rogall o Rogai.

A l'indret del Castell de Blancafort o de les Dames, dalt d'aquests penya-segats propers a Gombrèn, la llegenda situa un castell on hi havia cent dames o monges objecte de les "perversions" dels nobles, amics del comte, on exercien el "dret de cuixa". A 750 m en direcció a ponent, es troba l'indret de Bellampart, masia enrunada coneguda com can Rogall o Rogai, on el comte Arnau confiava les donzelles gestants fins que donaven a llum. Cal desfer el camí fins a la carretera. Uns 2,2 km més enllà en direcció a Guardiola, s'arriba al pont del Garfull o de la Foradada, on s'agafa el desviament de la dreta que porta a Montgrony.

A mig km, hi ha el gorg dels Banyuts, situat a la riera del Garfull, sota el camí. Explica la llegenda que el comte Arnau hi surt quan es fa fosc amb el seu cavall envoltat de foc. Per aquest motiu, sempre ha estat un lloc temut pels pastors i habitants de la zona. Se segueix pista amunt, es fa un revolt a la dreta, un altre de pronunciat a l'esquerra i, en el següent -que gira a la dreta-, es pren la pista asfaltada que mena a Castellar de n'Hug. En una mica més d'1 km, s'és a Mataplana. Al costat esquerre de la carretereta, hi ha les ruïnes del castell de Mataplana, residència familiar de la dinastia dels Mataplana, palau d'estil romànic que fou un important centre de cultura trobadoresca. El llinatge dels Mataplana és reconegut com a forjador llegendari de la identitat nacional catalana.

Les ruïnes d'aquest monument, en fase d'estudi, estan catalogades per la Generalitat de Catalunya. Sota mateix, hi ha la magnífica església romànica de Sant Joan.

Seguint la carretera en direcció a Castellar de n'Hug, s'accedeix a la roca foradada de la Mina. Un dels projectes atribuïts als Mataplana i, per extensió, al comte Arnau, fou el de portar l'aigua del Llobregat fins a la vall de Mataplana. Prova d'aquesta obra d'enginy medieval, és una roca foradada coneguda amb el nom de la Mina. En acabat, es torna enrere fins a la pista de Montgrony i es prossegueix cap amunt seguint les indicacions.

S'arriba, així, a Montgrony, important santuari romànic de finals del s. XIV. Hi destaca el magnífic edifici de l'església de Sant Pere, del s. XI, seu de l'antiga parròquia de Montgrony, de planta trevolada. Cal pujar al pla de Sant Pere. A més de la vista panoràmica, destaquen les escales tallades a la roca viva que el comte féu esculpir als seus serfs. El santuari ofereix servei d'allotjament i de restauració. Acabada la visita, es torna enrere per la mateixa pista.

Mig km més enllà, abans del primer revolt pronunciat a l'esquerra, un senderó condueix a l'avenc de Sant Ou, antic nom popular de Sant Eudald. Es tracta d'un profund avenc de 74 m de profunditat en dos trams verticals. Segons la llegenda, era utilitzat de passadís pel comte Arnau i anava a sortir a les coves de Ribes. Cal desfer el camí i anar a Campdevàrol.

A l'entrada de Campdevàrol, s'agafa una pista a l'esquerra que, deixant trencalls, porta a l'ermita de Sant Cristòfol i al cementiri. Cal deixar-lo a mà esquerra i continuar per la pista en direcció N paral·lelament a la via del tren. Més amunt, la pista torça a ponent i s'enfila fent giragonses fins a un coll. Les baumes del comte Arnau es troben a la cinglera de Sant Pere d'Auïra, on probablement hi ha l'anomenada cova del Moltó. Aquestes baumes, segons la llegenda, les utilitzà el comte per preparar emboscades a les forces sarraïnes. Fi de l'itinerari.

Informació pràctica

Es recomana dur un mapa actualitzat de carreteres.

Adreces

Àrea de Turisme del Consorci Ripollès Desenvolupament

C/ Joan Miró 2-4 Pol. Els Pintors

17500 Ripoll

972 70 44 99

972 70 45 30

info@ripollesturisme.cat

www.ripollesturisme.cat

Museu del Comte Arnau

C/ Carbassé, s/n (Casal de Cultura de Gombrèn)

17530 Gombrèn

972 730 300

Font

Servei Comarcal de Turisme del Ripollès i ACNA, S.L.